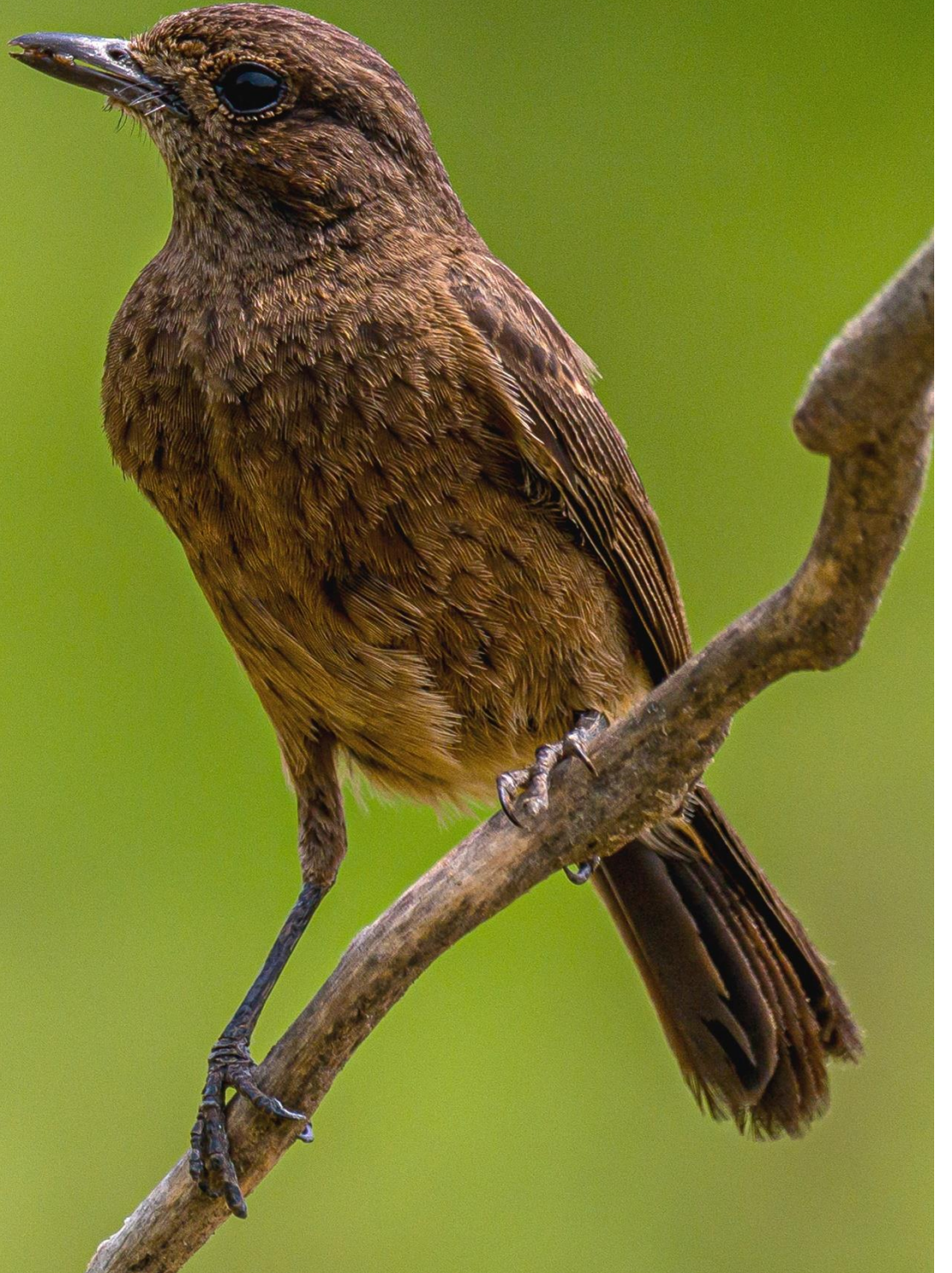

ಕೂನರ

ನವೆಂಬರ್-2024

ಏಷ್ಯದ ದೆಸೆಗೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ

ಕೂರ್ಯ

ನಿರ್ಗಮನೇಗೆ ಪಠ್ಯುಣ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಅಶ್ವಥ ಕೆ. ಎನ್.

ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕರು

ನಾಗೇಶ್ ಒ. ಎಸ್.

ಸಹ ಸಂಪಾದಕರು

ಧನರಾಜ್ ಎಂ.

ಮಹದೇವ ಕೆ. ಸಿ.

ಸಂಪಾದಕೀಯ ತಂಡ

ವಿಪಿನ್ ಭಾಳಿಗ ಬಿ. ಎಸ್.

ಆನಂದ್ ಎಸ್.

ಮುರಳಿ ಎಸ್.

ಡಾ. ಮಧುಸೂದನ ಹೆಚ್. ಸಿ.

ಮೌನೇಶ್ ಕನಸುಗಾರ

ಹುಸೇನ್ ನೇಣಿಕೆ

ಲೇಖನಗಳು

- * ಬಲು ಜಾಣವೀ ಕಾಜಾಣ - ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್.
- * ಅದೊಂದು ಬೇರೆಯದೇ ಅನುಭೂತಿ... - ಧನಂಜಯ ಜೀವಾಳ
- * ಜೇನು ಪ್ರಪಂಚ: ಭಾಗ-೧೧ (ಕೀಟದ ನಂಟು) - ಹರೀಶ ಎ. ಎಸ್.
- * ಕಾಡುಕೊಂಪೆಯಲ್ಲೊಂದು ಕ್ಯಾಂಪು - ಶಂಕರಪ್ಪ ಕೆ. ಪಿ.
ಭಾನುಪ್ರಕಾಶ್
- * ಬೆವರಿಳಿಸಿದರೆ ರೋಗ ಮಾಯ... (ವಿವಿ ಅಂಕಣ) - ಜೈಕುಮಾರ್ ಆರ್.
- * ಬಾನಾಡಿ ಹಕ್ಕಿ (ಕವನ) - ಡಾ. ಚಂದ್ರಪ್ಪ ಎಚ್.
- * ಪ್ರಕೃತಿ ಬಿಂಬ - ತೇಜಸ್ವಿ ಬ ಕಿರಣಿ

ಮುಖಪುಟ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ

ಬೇಲಿ ಚಟಕ

ಮುಖಪುಟ

ಹರೀಶ್ ಎನ್.

ವಿನ್ಯಾಸ

ಧನರಾಜ್ ಎಂ.

ಬಲು ಜಾಣವೀ ಕಾಜಾಣ

ಅದು ಒಂದು ಸುಂದರ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಸಮಯದ ಮುಂಜಾನೆ. ನನ್ನ ಪಕ್ಕಿವೀಕ್ಷಣೆ ಹವ್ಯಾಸದ ಪ್ರಾರಂಭದ ದಿನಗಳು. ಜಯಮಂಗಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣಮೃಗಗಳ ವೀಕ್ಷಣೆಗೆಂದು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರ ಜೊತೆ ಹೋಗಿದ್ದೆನು. ಕೃಷ್ಣಮೃಗಗಳ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಟಿದ್ದೆವು. ಮಾಗಿಯ ಚಳಿಗಾಲ ಮುಗಿದು ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಸುಗ್ಗಿಯ ಎಳೆ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಆ ವಿಶಾಲ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿನ ನಡುವೆ ನಮ್ಮ ಪಯಣ ಸಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲವು ಸಮಯದ ಸುತ್ತಾಟದ ಬಳಿಕ ಯಾರೋ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿದಾಡುತ್ತಿರುವ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿಸಿತು. ಅರೆ... ಈ ವಿಶಾಲ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಹೀಗೆ ಕೋಲನ್ನು ಬಡೆಯುತ್ತಿರುವರು? ಎಂದು ಶಬ್ದ ಬಂದ ಕಡೆ ನಮ್ಮ ಗಾಡಿ ತಿರುಗಿಸಿದೆವು. ದೂರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ದೊಡ್ಡ ಕೊಂಬಿನ ಕೃಷ್ಣಮೃಗಗಳ ನಡುವೆ ರೋಚಕ ಕಾದಾಟ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು! ಓಹ್ ನಾವು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣಮೃಗ ಸಿಕ್ಕು ಅಂತ ಖುಷಿಯೊಂದಿಗೆ ಕಾರಿನಿಂದ ಇಳಿದು ಕ್ಯಾಮೆರಾದ ಜೊತೆ ಕುರುಚಲು ಪೊದೆಗಳ ನಡುವೆ ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದೆವು. ಈ ಕೃಷ್ಣಮೃಗಗಳ ಕಿವಿ ಬಲು ಚುರುಕು. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಇರುವಿಕೆ ಗಮನಿಸಿ ತಮ್ಮ ಕಾದಾಟ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತವು. ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದೆ ನಡೆದದ್ದೇ ತಡ ನಮ್ಮನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಚಂಗನೆ ಜಿಗಿದು ಓಡಿ ಹೋದವು. ಛೇ... ಒಳ್ಳೆ ದೃಶ್ಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರೋಟೋ ತೆಗೆಯುವ ಅವಕಾಶ ಕೈತಪ್ಪಿ ಹೋಯ್ತಲ್ಲಾ ಎಂದು ಬೇಸರದಿಂದ ಕಾರಿನ ಕಡೆ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಮ್ಮ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಹಕ್ಕಿ ಕುಳಿತು ಬೇಟೆಗೆ

ಹೊಂಚು ಹಾಕುತ್ತಿರುವುದು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ನಾನು ಅದು ಹಾರಿಹೋಗಬಹುದು ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತೆನು. ಅದು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವಿಚಲಿತವಾಗದೆ ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಾನು ಬೇಟೆ ಹುಡುಕುತ್ತಿತ್ತು. ಪಕ್ಷಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನಗಿನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಜ್ಞಾನವಿರದ ಕಾರಣ 'ಯಾವುದೋ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಾಗೆ ತರಹ ಇದೆಯಲ್ಲಾ! ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ಅದರ ಚಲನ ವಲನ ನೋಡತೊಡಗಿದೆ. ಪುಟ್ಟ ಕಷ್ಟನೆಯ ಹಕ್ಕಿ ಆದರೆ ಕಾಗೆ ಅಲ್ಲ, ಯಾವುದೋ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಿ ಎಂದರಿತು ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದ 'ಪಕ್ಷಿ ಲೋಕ' ದ ಪುಸ್ತಕ ತೆಗೆದು ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ನೋಡಿದೆ. ಆಗ ತಿಳಿಯಿತು ಅದು ಕಾಜಾಣ ಹಕ್ಕಿ (Drongo) ಎಂದು. ನಾವು ಅಷ್ಟು ಹತ್ತಿರವಿದ್ದರು ಧೃತಿಗೆಡದೆ ಅದರ ಧೈರ್ಯ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿಯಲು ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಕಾಜಾಣ ಎಲ್ಲಿ ಕಂಡರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯವಾದರೂ ಅದನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಕಾಜಾಣವು ಪಕ್ಷಿವರ್ಗದ ಪ್ಯಾಸೆರಿಫಾರ್ಮೀಸ್ ಗಣದ ಡ್ರೊಂಗೊ ಕುಟುಂಬ ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಹಕ್ಕಿ (ಡ್ರಾಂಗೊ). ಇದಕ್ಕೆ ರಾಜಕಾಗೆ (ಕಿಂಗ್ ಕ್ರೋ) ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇದೆ. ಈ ಜಾತಿಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು ಡ್ರೊಂಗೊ

ಇದಾದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ತರುವಾಯ ಕುಣಿಗಲ್ ನ ಬಳಿ ಪಕ್ಷಿವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಈ ಕಾಜಾಣಗಳ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಬೆರಗಾದೆ! ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೊಲ ಅಥವಾ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಕಟಾವು ಮುಗಿದಾದ ಮೇಲೆ ಉಳಿದ ಹುಲ್ಲಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಒಂದು ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. ಬೆಂಕಿಯ ಆ ಶಾಖವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಕಾಣುವ ಹಲವಾರು ಪಕ್ಷಿಗಳು

ಬೆಂಕಿಯ ಮೇಲೆ ಹಾರುತ್ತಿದ್ದವು. ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನನಗೆ 'ಯಾವುದಪ್ಪಾ ಈ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಬಿಸಿಯನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತಿವೆಯಲ್ಲಾ? ಎಂದು ಕಾರನ್ನು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನೋಡಿದೆ. ಮತ್ತದೇ ಕಾಜಾಣ! ಆ ಬೆಂಕಿಯ ಶಾಖಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಏಳುವ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮಿಡತೆ, ಹುಳ ಹುಪ್ಪಟೆ ಗಳನ್ನೂ ಬೆಂಕಿಯ ಸಮೀಪ ಹಾರಿ ಹಾರಿ ಹಿಡಿದು ತಿನ್ನುತ್ತಾ ಇದ್ದವು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೆಂಕಿ ಕಂಡರೆ ಅದರ ಹೊಗೆ ಇದ್ದರೆ ಹಕ್ಕಿಗಳು ದೂರ ಹಾರಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಈ ಪಕ್ಷಿ ಮಾತ್ರ ಅದೇ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತಿದೆ! ಈ ಅಪರೂಪದ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಹಾಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತೆ. ಆ ಗುಂಪಿನ ಕೆಲವು ಪಕ್ಷಿಗಳಂತೂ ಬೆಂಕಿ ಒಳಗೆ ನುಸುಳಿ ತನ್ನ ಆಹಾರ ಹಿಡಿದು ತರುತ್ತಿದ್ದವು. ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಘಂಟೆಯ ಇದರ ಧೈರ್ಯದ ಸಾಹಸವನ್ನು ನೋಡಿ ಬೆರಗಾಗಿ ನಂತರ ನನ್ನ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ದಿನ ಈ ಕಾಜಾಣ ಹಕ್ಕಿಯ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಧೈರ್ಯ ಸಾಹಸವನ್ನು ನೋಡಲು ಸಿಕ್ಕಿತು. ದೊಡ್ಡ ಬೇಟೆಗಾರ (ಹದ್ದು, ಗಿಡುಗ,) ಪಕ್ಷಿಗಳ ಪೋಟೋ ತೆಗೆಯಲು ಹೋಗಿದ್ದಾಗ, ಈ ಪುಟ್ಟ ಹಕ್ಕಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗಿಡುಗವನ್ನು (short toed snake eagle) ಅಟ್ಟಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಕುಕ್ಕಿ ದೂರಕ್ಕೆ ಓಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ದೊಡ್ಡ ಗಿಡುಗ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಕುಳಿತಾಗ ಕೂಡ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಕುಕ್ಕಿ ಕುಕ್ಕಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಓಡಿಸಿತು. ಅದು ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಅಂತ ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತಾಗ ಗೊತ್ತಾಯ್ತು ಅಲ್ಲೇ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಪೊದೆಗಳ ಹತ್ತಿರ ಈ ಕಾಜಾಣದ ಗೂಡು ಇದೆ ಎಂದು. ಇದು ತನ್ನ ಗೂಡನ್ನು ಮತ್ತು ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಇದನ್ನು ರೌಡಿ ಪಕ್ಷಿ ಅಂತ ಕೂಡ ಕರೆಯಬಹುದು ಯಾಕೆ ಗೊತ್ತಾ? ಪಾಪ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಪಕ್ಷಿಗಳು ತನ್ನ ಆಹಾರವಾದ ಚಿಕ್ಕ ಹುಳ ಹುಪ್ಪಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ತಂದರೆ ಇದು ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಹತ್ತಿರ ಬಂದ ಆ ಸಣ್ಣ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ಅದರ ಆಹಾರವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಪಾಪ ಆ ಸಣ್ಣ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಇದರ ಆಟಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ ಗಾಬರಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಬೇಟೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತವೆ.

ಇವೆಲ್ಲವುದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಮತ್ತೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ ಎಂದರೆ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಕೂಗು ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡುವುದು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಕಾಜಾಣ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಬೂದು ಕಾಜಾಣ, ಭೀಮರಾಜ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಎತ್ತಿದ ಕೈ.

ನಾವು ಪಕ್ಷಿವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ತುಂಬಾ ಸಲ ಇದರ ಅನುಕರಣೆ ಕೂಗು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡು ಯಾಮಾರಿದ್ದೇವೆ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನಮ್ಮ ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಕ್ಲಿಕ್ ಮಾಡುವ ಶೆಟ್ಟರ್ (shutter) ಸೌಂಡ್, ಹಾಗೆ ಬುಲೆಟ್ ಹೋಗುವ ಶಬ್ದ ಕೂಡ ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಇವೆ.

ಕಾಜಾಣಗಳು ತೋಟಗಳು, ಕಾಡುಗಳು ಹಾಗೂ ವನ್ಯಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಜೋಡಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ. ದೊಡ್ಡ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಗುವುದು ಕಮ್ಮಿ. ಈ ಕಾಜಾಣ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಮೂವತ್ತು ಪ್ರಭೇದಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂಬತ್ತು ಪ್ರಭೇದಗಳು ನಮ್ಮ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಗುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಆರು ಪ್ರಭೇದಗಳು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ

1. ಕಪ್ಪು ಕಾಜಾಣ - Black Drongo
2. ಬೂದು ಕಾಜಾಣ - Ashy Drongo
3. ಬಿಳಿ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕಾಜಾಣ - White-bellied Drongo
4. ಕಂಚು ಕಾಜಾಣ Bronzed Drongo
5. ಭೀಮರಾಜ - Greater Racket-tailed Drongo
6. ಜುಟ್ಟು ಕಾಜಾಣ - Hair-crested Drongo

ಕಪ್ಪು ಕಾಜಾಣ (Black Drongo) - ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ, ತೋಟ, ಕುರುಚಲು ಕಾಡು. ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ, ಇವು ತುಂಬಾ ಧರ್ಮಶಾಲಿ ಹಕ್ಕಿಗಳು.

© ಗುರುಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್.

ಬೂದು ಕಾಜಾಣ (Ashy Drongo) - ಹಿಮಾಲಯದ ತಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದರೂ, ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಡೆ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ವಲಸೆ ಬರುತ್ತವೆ, ನೋಡಲು ಕಪ್ಪು ಕಾಜಾಣ ರೀತಿ ಇದ್ದರೂ ಕೆಂಪಗಿನ ಕಣ್ಣು ಮತ್ತು ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಚುಕ್ಕೆ ಇಂದ ಇದನ್ನು ಬೂದು ಕಾಜಾಣ ಅಂತ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಇವು ಮಧುರಕಂಠ ಮತ್ತು ಹಲವು ಹಕ್ಕಿಗಳ ಕೂಗನ್ನು ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ನಿರಸಿಮ.

ಬಿಳಿ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕಾಜಾಣ (White-bellied Drongo) - ಇದನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಬಹಳ ಸುಲಭ. ದೇಹವೆಲ್ಲಾ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿದ್ದರೂ, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹೊಟ್ಟೆ ಇರುವ ಕಾರಣ ಇದರ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಬಹಳ ಸುಲಭ, ಇವು ಕೂಡ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.

ಕಂಚು ಕಾಜಾಣ (Bronzed Drongo) - ಇವು ನೋಡಲು ಹಸಿರು ಮತ್ತು ನೀಲಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಗಾಢ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತವೆ, ಬಾಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಫ್ರಾಕ್ ರೀತಿ ಇರುತ್ತದೆ, ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ.

© ಗುರುವ್ರಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್.

ಭೀಮರಾಜ (Greater Racket-tailed Drongo)

- ಬೇರೆ ಎಲ್ಲ ಕಾಜಾಣಗಳಿಗಿಂತಲೂ ನನಗೆ ಈ ಭೀಮರಾಜ ತುಂಬ ಇಷ್ಟ. ಕಾರಣ ಇದರ ಉದ್ದನೆಯ ಬಾಲ. ಇದು ಹಾರಾಡುವಾಗ ಇದರ ಸೊಬಗನ್ನು ನೋಡುವುದೇ ಒಂದು ಆನಂದ. ಒಳ್ಳೆ ರಾಕೆಟ್ ಬಿಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಹಾರಾಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಇದರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹೆಸರು ರಾಕೆಟ್ ಟೈಲ್ಡ್ ಡ್ರಾಂಗೋ ಎಂದು. ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟ, ಮತ್ತು ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ.

ಜುಟ್ಟು ಕಾಜಾಣ (Hair-crested Drongo) - ಈ ಹಕ್ಕಿ ಕಾಣಸಿಗುವುದು ತುಂಬಾ ಅಪರೂಪ, ದಟ್ಟ ಅರಣ್ಯ ಹಾಗೂ ತೇವಭರಿತ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡು, ದಾಂಡೇಲಿ ಕಡೆ ಇವು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ, ತಲೆ ಮೇಲೆ ಜುಟ್ಟು ಇರುವ ಕಾರಣ ಇದಕ್ಕೆ ಜುಟ್ಟು ಕಾಜಾಣ (Hair-crested Drongo) ಎಂದು ಹೆಸರು.

ಇದರ ಇನ್ನೊಂದು ಅದ್ಭುತ ವಿಶೇಷತೆ ಎಂದರೆ, ತಾನು ಕಟ್ಟಿರುವ ಗೂಡನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಮರಿ ಹಕ್ಕಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಗೂಡು ಬಿಟ್ಟು ಹಾರಿದ ನಂತರ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗೂಡನ್ನು ಬಿಚ್ಚುತ್ತವೆ ಎಂದು ಚೀನಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅಭ್ಯಸಿಸಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ನನ್ನ ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷಗಳ ಪಕ್ಷಿವೀಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುವ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಜಾಣಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಪೋಟೋ ತೆಗೆದಿರುವುದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ.

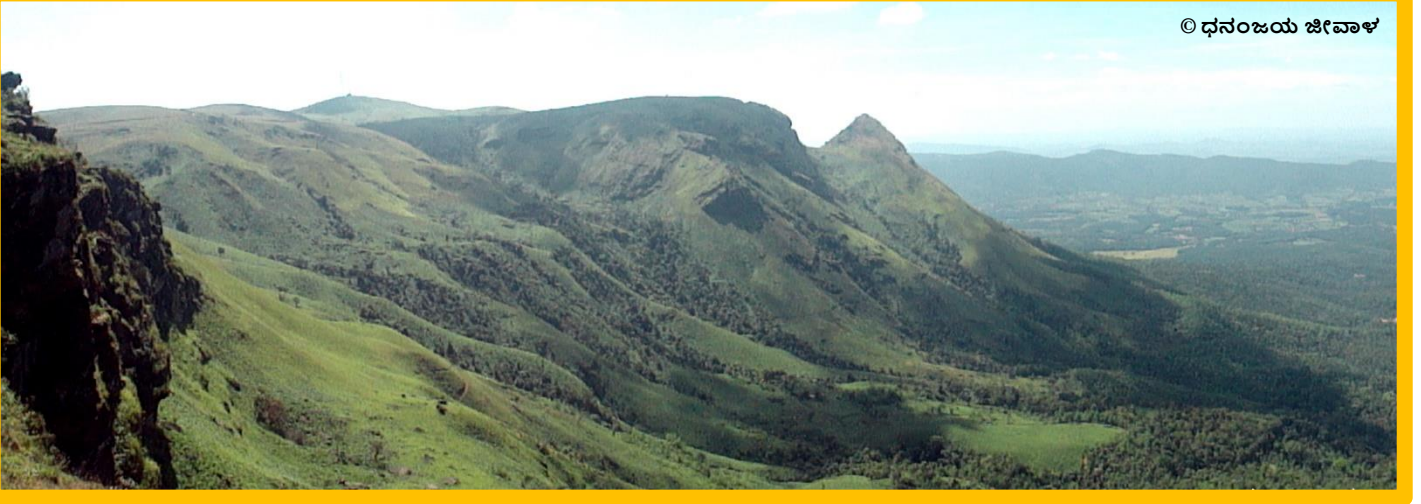
ಇನ್ನು ಇದರ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ ಪ್ರಣಯದಾಟ ಸುಂದರವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಲು ಗಂಡು ಹಕ್ಕಿ ಮಾಡುವ ಸರ್ಕಸ್ ನೋಡಲು ಬಲು ಚೆಂದ, ಹಾಗೆ ಇವು ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣ ಕಡ್ಡಿ, ಜೇಡರ ಬಲೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿರುತ್ತವೆ, ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಎರಡು ಸೇರಿ ಕಾವು ಕೊಡುವ ಮತ್ತು ಮರಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುವ ಕರ್ತವ್ಯ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಕಪ್ಪು ಮತ್ತು ಬೂದು ಕಾಜಾಣ ರೈತರ ಮಿತ್ರ ಅಂತ ಕೂಡ ಹೇಳಬಹುದು, ತೋಟ ಮತ್ತು ಗದ್ದೆಗಳ ಸಮೀಪ ಇರುವ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹುಳುಗಳನ್ನೂ ತಿಂದು ಬೆಳೆ ಕಾಪಾಡುವಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸುತ್ತವೆ.

ಲೇಖನ: ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ.ಆರ್.

ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ

ಅದೊಂದು ಬೇರೆಯನ್ನೇ ಅನುಭವಿಸಿ...

ಮುಂದುವರಿದ ಭಾಗ...

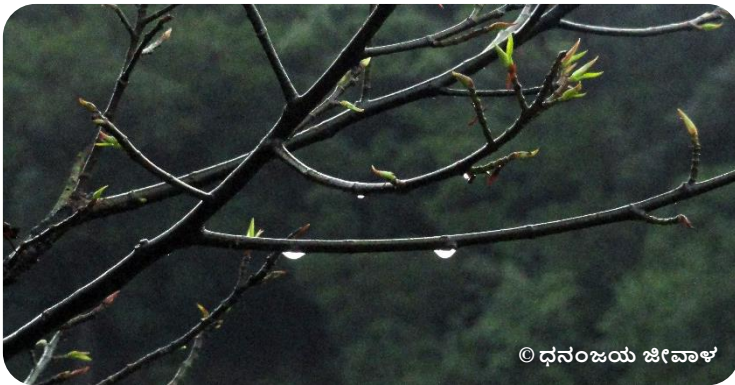
ಡೂಮಿರೆಗೆಯಿಂದ ಹೊರಡುವಾಗಲೇ ವರದಶೆಟ್ಟಿಯ ಪುರಿಬೋಂಡ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಇಪ್ಪತ್ತು ಲೀಟರ್ ಪುರಿ, ಅರ್ಧ ಕೆ. ಜಿ ಖಾರಾಕಡ್ಡಿ, ಅರ್ಧ ಲೀಟರ್ ಹುರ್ಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದು, ಅನ್ನ ಬಸಿಯಲೆಂದು ತಂದಿದ್ದ ಬಿದಿರಿನ ಮಂಕರಿಗೆ ಸುರುವಿ, ಎರಡೂ ಕೈಗಳ ಹತ್ತೂ ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಅಗಲವಾಗಿ ಹರಡಿಕೊಂಡು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿದ ದ್ಯಾವಣ್ಣ ಮೇಷ್ಚು, ಹುಡುಗರ ಬಳಿ ನೀಡಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೊಗಸೆ ತುಂಬ ಹಂಚಲು ಹೇಳಿದರು. ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಜಿಟಿಜಿಟನೆ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಬೆಂಕಿಗೆ ಸಮ್ಮೋಹಿತರಾಗಿ ಸುತ್ತಲ ಕಾಡಿನ ಮೂಲೆಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳು ಕರೆಯದೇ ಬಂದು ಆ ಕೆನ್ನಾಲಿಗೆಗೆ ಸಿಲುಕಿ ಸಹಗಮನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಗರಿಗರಿಯಾಗಿದ್ದ ಪುರಿಯನ್ನು ಬಾಯಿಗೆಸೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ದಿನೇಶ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತಲೇ ಶ್ವಾಸಕೋಶವೇ ಕಿತ್ತುಬರುವಂತೆ ಕೆಮ್ಮತೊಡಗಿದ. ಎಸೆದುಕೊಂಡ ಪುರಿಕಡ್ಡೆಯನ್ನು ಕ್ಯಾಚ್ ಹಿಡಿಯಲು ತೆರೆದು ಬೀಸಿದ ಬಾಯಿಯೊಳಕ್ಕೆ ತಾನೇನು ಕಡಿಮೆ ಎಂಬಂತೆ ನುಸುಳಿಕೊಂಡ ಕೀಟವೊಂದು ತನ್ನ ಅಪೂರ್ವ ಸ್ವಾದದೊಂದಿಗೆ ದಿನೇಶನ ಗಂಟಲಲ್ಲಿ ಕೋಲಾಹಲವನ್ನೇ ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿತ್ತು. ಗಂಟಲೊಳಗೆ ಕೀಟ ನುಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಮ್ಮಿ, ಕ್ಯಾಕರಿಸಿ ಕಕ್ಕಾಬಿಕ್ಕಿಯಾಗಿದ್ದ ದಿನೇಶ ಒಂದು ತಹಬಂದಿಗೆ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆತನ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆಗಳು ಕಪ್ಪೆಕಣ್ಣುಗಳಾಗಿ ರೂಪಾಂತರ ಹೊಂದಿದ್ದವು.

ಬೆಂಕಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ಸೇರಿದ್ದ ಗುಂಪನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುವ ಚರ್ಚೆಗಳೆಂಬೆಕೆಂದು ಬಯಸಿ ಹೆಡ್ಡಾಷ್ಚು, "ಓದಿದ ನಂತರ ಪುಸ್ತಕವನ್ನೇನು ಮಾಡುವಿರಿ?" ಎಂದರು ಮಕ್ಕಳು ಯಾವುದೇ ಉತ್ತರವನ್ನು ನೀಡದಿದ್ದಾಗ ಅವರೇ ಮುಂದುವರಿದು

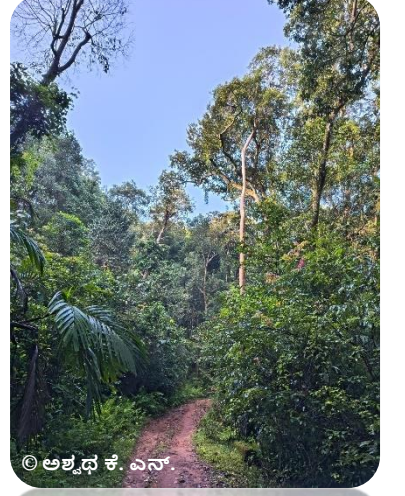

"ಸಾಹಿತ್ಯಾಸಕ್ತರು ಭಾಗವಹಿಸುವ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯ ಪುಸ್ತಕ ವಿನಿಮಯ ಸಂಭ್ರಮವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಒಂದೊಂದು ಪುಸ್ತಕ ಪೂಲ್ ಮಾಡಿ, ಸಭೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಸಂಗ್ರಹಗೊಂಡ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪೈಕಿ ತಮಗೆ ಓದಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದು. ಮೊದಲು ಪುಸ್ತಕ ಪೂಲ್ ಮಾಡಿದವರು, ಮೊದಲು ಪುಸ್ತಕ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಟೋಕನ್ ನೀಡಬಹುದು. ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಪುಸ್ತಕ ಅರ್ಪಣೆ ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆಯಾ ಸಮಾರಂಭದ ಆಹ್ವಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪುಸ್ತಕ ವಿನಿಮಯ ಕುರಿತು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು, ಅಲ್ಲ ಮಕ್ಕಾ?" ಅಂದರು.

ಮೂರು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಅಸಹಾಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ತಂಗಿ ಅಂಬಿಕಾಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಎಂಟನೇ ತರಗತಿಯ ಶೇಖರ, "ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ತೊಂದರೆಗೀಡಾದವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡೋಣ ಸರಿ. ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯವರೇ ಅಸಹಾಯಕರಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿಯ ಉಚಿತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಬಾರದೇಕೆ? ಅವರಿಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇಲ್ಲವೇ? ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆಂದೇ ರಿಯಾಯಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಇಲ್ಲವೇ ಉಚಿತವಾಗಿ ಭೂಮಿ, ನೀರು, ವಿದ್ಯುತ್ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರೇ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ, ದಾನಿಗಳಿಂದ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ್ದೇ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದಲೇ ವೇತನ ಪಡೆಯುವ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಿಂದ ಕಲಿತು, ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ತೆರಿಗೆಯ ಹಣದ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದ ವೈದ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಿಲ್ಲವೇ? ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಕಟಣೆ ನೀಡಲು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯವರು ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು, ತಾವು ಹೇಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಆಲೋಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟಲ್ಲದೇ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿ ವ್ಯಯ ಮಾಡಿ ಉನ್ನತೀಕರಣಗೊಂಡ ಸರ್ಕಾರೀ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸದೇ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಊಟಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿಯಾಗಿವೆ. ಬಂದ ಅನುದಾನವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾದರೂ ಒಂದಷ್ಟು ಕಳಪೆ ದರ್ಜೆಯ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ತಂದು, ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲೆಂದು ಬೇಕೆಂದೇ ಹಾಳುಗೆಡವಿ ಬಿಟ್ಟು ಪಡೆಯುವುದೂ ಇದೆ" ಎಂದ.

ಶೇಖರನ ವೇದನಾಮಯ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದಲೇ ಆಲಿಸಿದ ಆತನ ಸಹಪಾಠಿಗಳು ಹಾಗೂ ಗುರುಗಳು ಕೊಂಚಕಾಲ ಮೌನವಾದರು. ದೀರ್ಘವಾದ ನಿಟ್ಟುಸಿರೊಂದನ್ನು ತೆಗೆದ ಕವಿತಾ ಮೇಡಂ, "ಮಕ್ಕಳೇ, ಇಂದಲ್ಲ ನಾಳೆ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಈ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ತಲುಪಿಯೇ ತಲುಪುತ್ತೀರಿ. ನೀವಿಂದು ನಿಮ್ಮ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ, ನೆರೆಹೊರೆ, ಊರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ದುಃಖ ದುಮ್ಮಾನಗಳಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮರೆಯದೇ ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನೀವೇ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ. ನಿಮ್ಮೂರಿನ ಇಲ್ಲವೇ ಹಳ್ಳಿಯ ಬೀದಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರಿಡುವಂಥಾ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಸಾರ್ಥಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ. ಸರಳ ಜೀವನವೊಂದೇ ಉಳಿದಿರುವ ದಾರಿ. ನಮ್ಮ ಬಳಿ ಇರುವುದು ಕೊಂಚವೇ ಆಗಿದ್ದರೂ, ಅದರಲ್ಲೇ ಒಂದಷ್ಟನ್ನು ತೋರಿಕೆಗಲ್ಲದೇ, ಶೋಕಿಗಲ್ಲದೇ, ಅಸಹ್ಯಕರ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಲ್ಲದೇ ನಿಜವಾದ ಪ್ರೀತಿ, ವಿಶ್ವಾಸ, ಅಭಿಮಾನ, ನಿಷ್ಕಳಂಕ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಮತ್ತು ನಿಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳೋಣ".

ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯ ಮನೋಹರಿ, "ನಮಗೆ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಉಡುಪು, ಪಾದರಕ್ಷೆ, ಪುಸ್ತಕ, ಚೀಲ ಇನ್ನಿತರೇ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯವಿರುವವರಿಗೆ ಉದಾರವಾಗಿ ನೀಡಲು 'ಕೊಡುಗೆ' ಗೋಡೆ'ಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸೋಣ. ಪುನರ್ಬಳಕೆ, ಪರೋಪಕಾರ, ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿವಾರಣೆ, ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಸ್ತುಗಳ ಸದುಪಯೋಗ, ಧೈಯದಡಿ ಯೋಜಿಸೋಣ. ಗೋಡೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸಲಾಗುವ ಕಪಾಟಿನಲ್ಲಿ ಹೃದಯವಂತರು ತಂದಿಡುವ ಸುಸ್ಥಿತಿಯ ವಸ್ತುವನ್ನು ಅಗತ್ಯವಿರುವವರು ಹಾಗೂ ಅನಾಮಧೇಯ ಅಪೇಕ್ಷಿತರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಬಳಕೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಬಹುದು. ಈ ಮೂಲಕ ಉಳ್ಳವರು ಇಲ್ಲದವರ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸಬಹುದು" ಎಂದಳು.

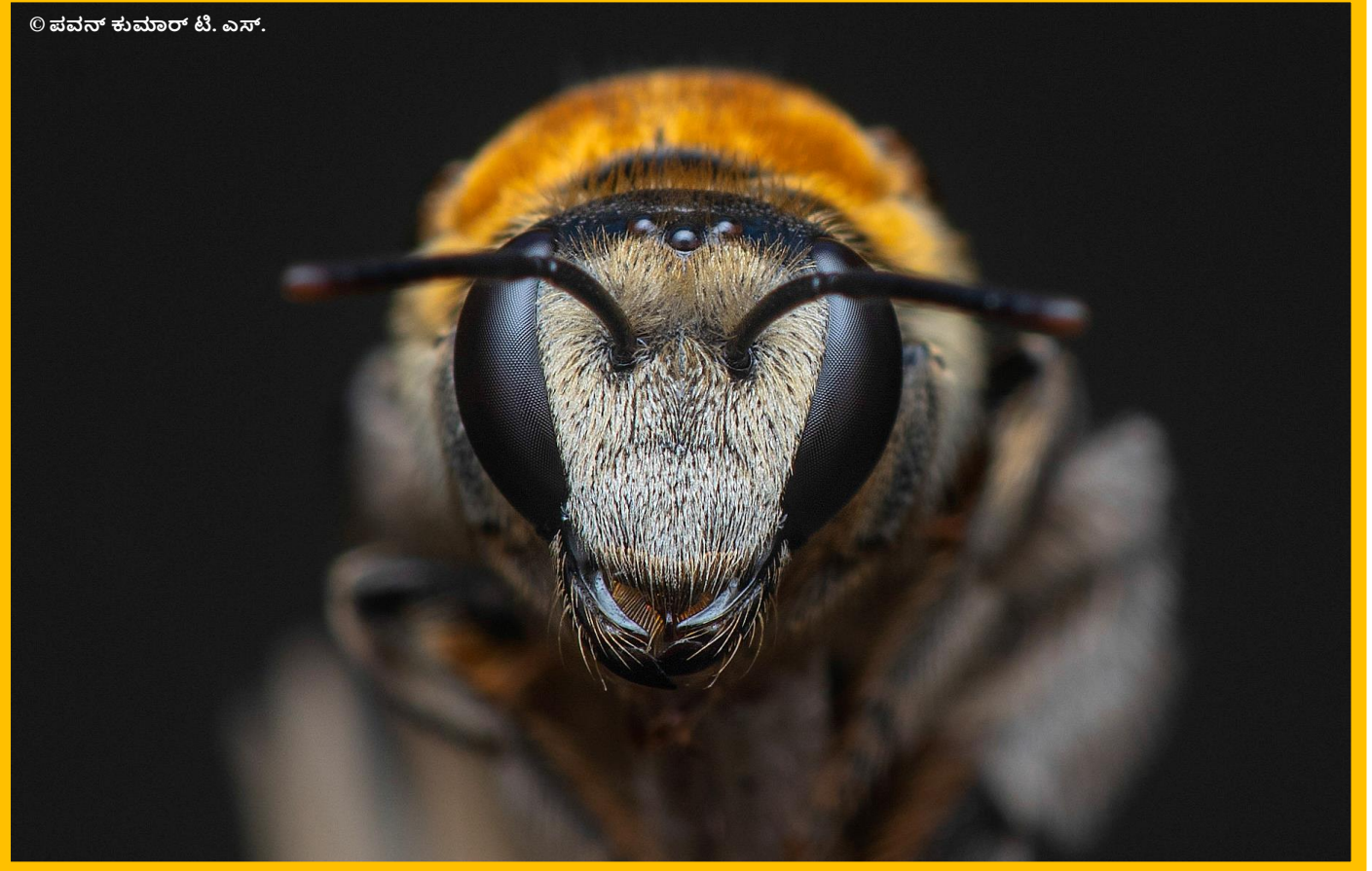
ಸ್ಕೂಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಮೇಷ್ಟ್ರುಗಳಲ್ಲೇ ಕಠಿಣ ಶಿಸ್ತಿಗೆ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದ ಮೋಹನ್ ರಾಜ್, "ಈ ದೇಶದ ಅಮೂಲ್ಯ ಆಸ್ತಿಯಾದ ಸಶಕ್ತ ಯುವಜನರೇ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪಯಣಿಸುವಾಗ ವೃದ್ಧರು ಮತ್ತು ಅಶಕ್ತರು ಕೂರಲು ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲದೇ ನಿಂತಿದ್ದಾಗ, ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಸಹಾ ನೀವು ಕುಳಿತೇ ಇದ್ದರೆ ನೀವು ಕಲಿತಿರುವ ವಿದ್ಯೆ, ನಿಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟ ಸಂಸ್ಕಾರ ನಿರರ್ಥಕ. ನೀವೇ ಹೀಗಾದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಇನ್ನೆಂಥವರಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಬಹುದು?" ಎಂದವರೇ "ಇವತ್ತಿಗೆ ಸಾಕು. ಎದ್ದೇಳಿ, ಊಟ ರೆಡಿಯಾಗಿದೆ. ಊಟ ಮಾಡಿ, ನಾಳೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ನಿನ್ನೆ ಮಾಡಿ ಸಿದ್ಧರಾಗೋಣ" ಎಂದು ಫರ್ಮಾನು ಹೊರಡಿಸಿದರು.

ಮುಂದುವರಿಯುವುದು...

ಲೇಖನ: ಧನಂಜಯ ಜೀವಾಳ
ಮೂಡಿಗೆರೆ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ

© ಪವನ್ ಕುಮಾರ್ ಟಿ. ಎಸ್.

ಜೇನು ಪ್ರಪಂಚ: ಭಾಗ-೧೧

ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಕಣ್ಣು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ವಿಕಾಸಗೊಂಡಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೇ ಮರೆತು ದೃಷ್ಟಿದೋಷಪೂರಿತನಾಗಿ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲೂ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡಿದ್ದಾನೆ. ಇಂದು ನವಜಾತ ಶಿಶುವಿಗೂ ಸಹ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ತೊಡಗಿಸುವ ಹಂತಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದ್ದಾನೆ. ಕಣ್ಣು ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿಯ ವಿಕಾಸವೇ ಈ ಜೀವವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮಜಲು, ಅದೊಂದು ಅದ್ಭುತ. ಮನುಷ್ಯನ ಕಣ್ಣು ವಿಕಾಸಗೊಂಡ ಉದ್ದೇಶ ಆಹಾರವನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಲು ಬೇಟೆಯಾಡಲು ಮತ್ತು ಬೇಟೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ತನ್ನ ಸುತ್ತ-ಮುತ್ತಲನ್ನು ಅರಿಯಲು. ಆದರೆ ಆ ಕಣ್ಣು ಎಂದೂ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಓದಲು ಅಥವಾ ಮೊಬೈಲ್ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಪರದೆಯನ್ನು ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ನೋಡುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಕೃತಕ ಬೆಳಕಲ್ಲಿ ಬದುಕಲು ವಿಕಾಸಗೊಂಡಿದ್ದೇ ಅಲ್ಲ. ಎಂದು ಅವನು ಓದಲು-ಬರೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನೋ ಅಂದಿನಿಂದಲೇ 'ದೃಷ್ಟಿ'ಕೋನದ ಸಮಸ್ಯೆ ಶುರುವಾಯಿತು.

ನಿಮಗೋ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿವೆ, ಕನ್ನಡಕಗಳಿವೆ, ಲೇಸರ್ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಿವೆ, ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಂತಹ ದೃಷ್ಟಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ನಮಗೆ ಎದುರಾದರೆ ನಾವೆಂತ ಮಾಡುವುದು? ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ನಾವು ನೋಡುವ ಪರಿ ನೀವು ನೋಡುವ ಪರಿಯ ಕುರಿತಾಗಿ ವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ.

ನಮ್ಮ ಮನೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗಳಂತೆ ಬಾರಿ ದೊಡ್ಡದೇನಲ್ಲ, ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಮರದ ಕೊಂಬೆಗೆ ಕಟ್ಟಿರುವುದು, ಆಹಾರದ ಅನ್ವೇಷಣೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ವಠಾರದಿಂದ ಎರಡು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ವರೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವುದುಂಟು. ಈ ಆಹಾರ ಅನ್ವೇಷಣೆ, ಸಂಭಾಷಣೆಗೆ, ಮನೆಗೆ ಮರಳಿ ಸೇರುವ ಸಲುವಾಗಿ ನಮಗೆ ಕಣ್ಣು ಅವಶ್ಯಕ. ನಾವು ವಾಸನೆಯಿಂದಲೂ ಸಹ ಹೂಗಳನ್ನು, ಮಕರಂದವನ್ನು ಮತ್ತು ಪರಾಗರೇಣುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲೆವಾದರೂ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅದು ಗಾಳಿಯ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಸಹ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಮಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ಅವಶ್ಯಕ.

ನಮಗೆ ಎರಡು ತೆರನಾದ ಕಣ್ಣುಗಳಿರುತ್ತವೆ ಎಂದರೆ ನಂಬುವಿರಾ? ಹೌದು, ಎರಡು ಸಂಯುಕ್ತ ಕಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ಮೂರು ಸರಳ ಕಣ್ಣುಗಳು! ಈ ಸಂಯುಕ್ತ ಕಣ್ಣುಗಳು ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುತ್ತವೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಕಣ್ಣು 'ಒಮ್ಮಟಿಡಿಯಾ - Omatidia' ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಸಾವಿರಾರು ಸಣ್ಣ ಘಟಕಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಣ್ಣುಗಳು

ವಿಶಾಲವಾದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಚಲನೆ, ಬೆಳಕಿನ ತೀವ್ರತೆ ಮತ್ತು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಇನ್ನು ಈ ಸಂಯುಕ್ತ ಕಣ್ಣುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಮಗೆ ಮೂರು ಸರಳ ಕಣ್ಣುಗಳು (ಒಸೆಲ್ಲಿ - Ocelli) ನಮ್ಮ ತಲೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ, ಇವು ದಿಗಂತದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಕಾಣದ ಬೆಳಕನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ನಿಮ್ಮಷ್ಟು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ನಾವು ಕೇವಲ ಆಹಾರಗಳು ಮತ್ತು ಅಂಚುಗಳನ್ನು ನೋಡಬಲ್ಲೆವೇ ಹೊರತು ಪೂರಾ ವಿವರವಾಗಿ ನೋಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಹೊರತಾಗಿಯೂ, ನಾವು ವಿವಿಧ ಪ್ರಭೇದದ ಹೂಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲೆವು, ಆ ಹೂಗಳ ಮೇಲೆ ಮೂಡಿದ ನಮ್ಮವರ ಹೆಗ್ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಸಹ ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲೆವು. ನಮಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯ (ಆಪ್ಟಿಕ್ - Optic) ಹರಿವು ಇದ್ದು, ಇದರಿಂದ ನಾವು ದಟ್ಟವಾದ ಸಂಕೀರ್ಣ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಸರಾಗವಾಗಿ ಹಾರಾಡಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ಯಾವುದೇ ಗೂಗಲ್ ನಕ್ಷೆಗಳಿಲ್ಲ, ಓಡಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ನಾವು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಆದರಿಂದ ನಾವು ಶಾಶ್ವತವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಗುರುತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ನಾವು ಹೋಗುವ ಆಹಾರದ ಮೂಲ, ನಮ್ಮ ವಠಾರ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಗೆ ಮರ, ಕಟ್ಟಡ, ಬಂಡೆಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಭೂದೃಶ್ಯದ ಮಾನಸಿಕ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ನಾವು 300 - ರಿಂದ 650 ನ್ಯಾನೋಮೀಟರ್‌ಗಳವರೆಗೆ ಬೆಳಕಿನ ತರಂಗಾಂತರಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಲ್ಲೆವು, ಇದಕ್ಕೆ ಟ್ರೈಕ್ರೋಮ್ಯಾಟಿಕ್ ದೃಷ್ಟಿ ಎನ್ನಬಹುದು. ಆದರೆ ಮಾನವರಾದ ನೀವು 390 ರಿಂದ 750 ನ್ಯಾನೋಮೀಟರ್‌ಗಳವರೆಗೆ ನೋಡಬಹುದು. ನಾವು ನೀಲಿ ಮತ್ತು ಹಸಿರು ಬಣ್ಣವನ್ನು ನೋಡಬಲ್ಲೆವು, ಆದರೆ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಮನುಷ್ಯರು ನೋಡುವಂತೆ ನೋಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದು ನಮಗೆ ಹಳದಿಯೋ, ಕಿತ್ತಳೆಯೋ ಅಥವಾ ಕಪ್ಪು ಬಿಳಿಯಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಬಣ್ಣಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಾವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನೇರಳಾತೀತ ಬೆಳಕನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಬಲ್ಲೆವು, ಇದು ಮಾನವರಿಗೆ ಅಗೋಚರವಾಗಿರುವ UV ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಹೂವುಗಳು UV ಬೆಳಕಿಗೆ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುವಂತೆ ವಿಕಸನಗೊಂಡಿವೆ ಕಾರಣ ಅವುಗಳ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಅವು ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆಯೇ, ಜೊತೆಗೆ ಅವು ಬಂದು ಹೂವಿನ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕೂರುವ ಸಲುವಾಗಿ ಹೂವಿನ ದಳಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ನೇರಳಾತೀತ ರೇಖೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಇಳಿದಾಣವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅವು ನಮಗೆ ಮಕರಂದ ಹೂವಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಸುತ್ತವೆ.

ಈಗ ತಿಳಿತಾ, ಒಂದು ಕ್ರಿಯೆಗೆ ವಿಕಾಸವಾದದ್ದನ್ನು ಬೇರೊಂದು ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಬಳಸಿದರೆ ಏನೆಲ್ಲಾ ಆಗಬಹುದು ಅಂತ. ಈಗ ಗೊತ್ತಾಗಿರಬೇಕು ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಗೂ ಬಾರದ ಕುರುಡುತನ ನಿಮ್ಮ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಯಾಕೆ ವ್ಯಕ್ತಿಸಿತು ಎಂದು. ನಿಮ್ಮಂತೆ ಕುರುಡರಾದರೆ ನಾವಂತೂ ಈ ಜೀವವಿಕಾಸದ ಕೊಂಡಿಯಿಂದ ನಶಿಸಿ ಹೋಗುವುದಂತೂ ಖಂಡಿತ, ಅದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಓದಲ್ಲ, ಬರಿಯಲ್ಲ, ಮೊಬೈಲ್ ಸಹ ನೋಡಲ್ಲ...

ಲೇಖನ: ಹರೀಶ ಎ. ಎಸ್.

IISER, ತಿರುಪತಿ

ಕಾಡುಕೊರಪೆಯಲ್ಲೊಂದು ಕ್ಯಾಂಪ್

ರಾತ್ರಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಸಿಕಾಡಗಳು ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದವು. ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನೋಡಿದರೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಗೆಲಕ್ಸಿ ಹಾಲುಹಾದಿಯ ಒಂದು ಬಾಹು ನಕ್ಷತ್ರಗಳು, ಆಕಾಶವನ್ನೇ ಇಬ್ಬಾಗ ಗೊಳಿಸುವಂತೆ ದುರ್ಗೋಚರಗೊಂಡವು. ನಗರವಾಸಿಗಳಾದ ನಮಗೆ ಈ ರೀತಿಯ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ ಬಿಡಿ! ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಬೆಳಕಿನ ಮಾಲಿನ್ಯ! ರಾತ್ರಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಡು ಸುತ್ತಿ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಮಲೆನಾಡಿನ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಇಂಬಳಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಚ್ಚಿ, ಎಲ್ಲರ ಕಾಲು ರಕ್ತಸಿಕ್ತವಾಗಿತ್ತು, ಎಲ್ಲರ ಕಾಲು ಬೆರಳುಗಳ ನಡುವೆ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಜುಳುಜುಳು ಹರಿಯುವ ನೀರಿನ ಹಳ್ಳದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಮಂಡಲ ಹಾಕಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಹಂಪ್ ನೋಸ್ಟ್ ಪಿಟ್ ವೈಪರ್ ಅನ್ನು ಅಶ್ವಥ್ ರವರ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಕಣ್ಣು ಗುರುತಿಸಿತು. ಮುಕ್ಕಾಲು ಮೊಳ ಉದ್ದದ ಈ ಅಪರೂಪದ ಹಾವನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕರೆದು ತೋರಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲರ ಬಳಿಯಿದ್ದ ಟಾರ್ಚ್ ನ ಬೆಳಕು ಹಾವಿನ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟರು. ಅದು ಏನು ಮಾಡದೆ ಮಲಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕ್ಯಾಮೆರಾಗಳಲ್ಲಿ, ಮೊಬೈಲಗಳಲ್ಲಿ ಪಟಪಟ ಫೋಟೋ ಕ್ಲಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡರು. ಮೊಬೈಲ್ನಲ್ಲಿ ಕ್ಲಿಕ್ಕಿಸುವವರು ಜಾಸ್ತಿ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಬೇಡಿ. ದೂರದಿಂದಲೇ ಫೋಟೋ ತೆಗೆರಿ ಎಂದು ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು.

ಹೀಗೆ ನಾವು ಕತ್ತಲ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಾಗ, ನಮ್ಮ ವಾಸನೆ ಗ್ರಹಿಸಿ ಒಂದು ಕಂತ್ರಿ ನಾಯಿಯೊಂದು ನಮ್ಮ ಗುಂಪನ್ನು ಸೇರಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಬಿಡಾರದ ಬಳಿಗೂ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿತು. ದಷ್ಟಪುಷ್ಟವಾಗಿದ್ದ ಆ ಕರಿ ನಾಯಿಗೆ ಭಗವತಿರವರು 'ಭೈರವ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು. ಅದು ಹೆಣ್ಣು ನಾಯಿ ಎಂದು ಹರಿಹರನ್ ರವರು ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಭೈರವಿ ಎಂದು ಬದಲಿ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದರು.

ಅಂದು ಮಧ್ಯ ರಾತ್ರಿವರೆಗೂ, ನೇಚರ್ ವಾಕ್ ಮುಗಿಸಿ, ಫೈಯರ್ ಕ್ಯಾಂಪ್ ಹಾಕಿ, ಊಟ ಮಾಡಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಬಿಡದಿಯ ಟೆಂಟ್ ಗಳನ್ನು ಸೇರಿ ಮಲಗಿದಾಗ ಒಂದು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ನಾವು ಮಲೆನಾಡಿನ ಕಗ್ಗಾಡಿನ ಮಧ್ಯೆ, ಯಾವುದೋ ಹೇಳ ಹೆಸರಿಲ್ಲದ ಕಾಡು ಕೊಂಪೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಂಪ್ ಮಾಡಿ, ಬಿಡದಿ ಮಾಡಿ ಬಿಡಾರ ಹೂಡಿದ್ದೆವು. ಅಲ್ಲೇ ಪಶ್ಚಿಮಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಹರಿಯುವ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿನ ನೀರು ಜುಳು ಜುಳು ಸದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಾ, ಬೋರ್ಗರ್ವ ನದಿಯ ರೀತಿ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

ರಾತ್ರಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಡನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಬಂದು ಮಲಗಿದ್ದೇ ತಡ ನನಗೆ ನಿದ್ರೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ಐದು ಗಂಟೆ ಆಗಿರಬಹುದು, ಮೂಗಿನ ಬಳಿ ಏನೋ ತಣ್ಣನೆಯ ಅನುಭವ ಆಯಿತು. ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿದರೆ ಇಂಬಳ! ಥೂ ಎಂದು ಅದನ್ನು ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು, ಟೆಂಟಿನಿಂದ ಆಚೆ ಬಂದು ದೂರದಲ್ಲಿ ಬಿಸಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಆಗಲೇ ಬೆಳಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಎಲ್ಲರೂ ಎದ್ದು ಬೆಳಗಿನ ನೇಚರ್ ವಾಕ್ ಗೆ ತಯಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಫಿ ತಯಾರಿ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಬಿಡದಿಯ ತೆರೆದ ಅಡುಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋದೆ. ನಮ್ಮ ಬಿಡಾರದ ಮುಂದೆ ಕೃತಕವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದ ಕುಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಗೂಳಿಕಪ್ಪೆಗಳು, ದೂರದಲ್ಲಿ ನವಿಲು ಕೂಗುತ್ತಿತ್ತು. "ಹಿಲ್ ಮೈನಾ ಸೌಂಡ್ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡಿರಾ? ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಅಪರೂಪದ ಪ್ರಭೇದದ ಚಿಟ್ಟೆ ಈಗ ತಾನೇ, ಹಾರಿ ಹೋಯಿತೆಂದು, ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಇಲ್ಲದ ವೇಳೆಗೆ ಹಾರಿಹೋಗಿತ್ತು." ಎಂದು ಹರಿಹರನ್ ರವರು ದುಃಖ ಪಟ್ಟರು. ನಾನು ಬನ್ನಿ ಸರ್ ಕಾಫಿ ಕುಡೀರಿ ಎಂದು ಕಾಯಿಸಿದ್ದ ಬಿಸಿಬಿಸಿ ಕಾಫಿ ಕೊಟ್ಟೆ.

ರಾತ್ರಿ ಹಾಕಿದ್ದ ಕ್ಯಾಂಪ್ ಫೈಯರ್ ಬೆಂಕಿ ಹಾರಿಹೋಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮುಚ್ಚಿದ ಬೂದಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಕೆಂಡದ ಶಾಖಕ್ಕೆ ಭೈರವಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲ ಮಲಗಿದ್ದಳು! ಬೂದಿ ಮುಚ್ಚಿದ ಕೆಂಡದಿಂದ ಹೊರ ಸೂಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಕಿರಣಗಳ ಶಾಖವನ್ನು ಆನಂದಿಸುತ್ತ ಮಲಗಿದ್ದ ನಾಯಿಯನ್ನು ಯಶವಂತನು ಅಚಾ! ಎಂದು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಓಡಿಸಿ, ಆ ಬೂದಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಕೆಂಡಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ತರಗು ಸೇರಿಸಿ ಬೆಂಕಿಯಾಗಿಸಿದನು. ನಾನು ಕಾಯಿಸಿದ 2 ಲೀಟರ್ ಕಾಫಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಲೋಟಗಳಿಗೆ ಬಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು. ಆಗಲೇ ಯಶವಂತನು ಹಾಕಿದ್ದ ಬೆಂಕಿಯ ಬಳಿ ಸುತ್ತಲೂ ಕುಳಿತು ಚಳಿ ಕಾಯಿಸುತ್ತಾ ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಬಿಡದಿಯ ಬಳಿ ಕೈಕಾಲು ಮುಖ ತೊಳೆಯುತ್ತಾ, ಹಲ್ಲುಜ್ಜುತ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದ ನನಗೆ, ಬಿಡದಿಯ ಹಿಂಬದಿ ಕಾಡಿನಿಂದ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಜೀವಿ, ಮರಗಳ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಚಲಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ನೋಡ ನೋಡುತ್ತಾ ಕಂಬಳಿ ಒದ್ದು ಬಂದಿದ್ದ ಆ ಜೀವಿ, ಸುಮಾರು

ಐದು ಅಡಿ ಎತ್ತರದ, ಕುರುಚಲು ಗಡ್ಡದ, ಗಟ್ಟಿಮಸ್ತಾದ ಆಳು ನನ್ನ ಬಳಿಯೇ ಬಂದು ನಿಂತಿತ್ತು! ಮಾತು ಇಲ್ಲ! ಕಥೆಯೂ ಇಲ್ಲ!

ಅತ್ತ ಇತ್ತ ನೋಡಿ, ಎಲ್ಲಿಯವರು? ಎಂದಿತು.

ನಾನು ನಮ್ಮ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ನಮ್ಮೂರಿನ ಹೆಸರು, ಅಲ್ಲಿನ ಇತಿಹಾಸ, ನಾವು ಬೆಳೆಯುವ ಬೆಳೆಗಳು, ಮಳೆ, ಆನೆಕಾಟ, ರೈತರ ಗೋಳು, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿವರವಾಗಿ, ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದೆ. ಆ ಆಳು ಹೊದಿದ್ದ ಕಂಬಳಿಯ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಒಂದು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕವರ್ ತೆಗೆದು, ಅದರಿಂದ ವೀಳ್ಯದೆಲೆ ತೆಗೆಯುತ್ತಾ, ವೀಳ್ಯದ ತೊಟ್ಟು ಮುರಿಯುತ್ತಾ ನಿಂತ.

ವೀಳ್ಯ ಹಾಕ್ತೀರಾ? ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿದ.

ನಾನು ವೀಳ್ಯ ಹಾಕುತ್ತೇನಾದರೂ...

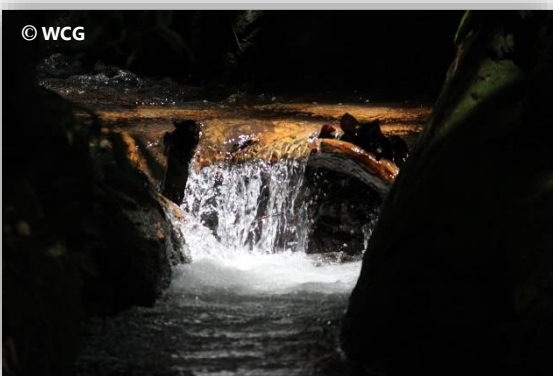
ಬೇಡ. ಎಂದೆ.

ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕವರಿಂದ ಸುಣ್ಣದ ಡಬ್ಬಿ ತೆಗೆದು, ಎಲೆಗೆ ಸುಣ್ಣವನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡ. ಈ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಹುವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಅಡಿಕೆ, ವೀಳ್ಯವನ್ನು ಯಥೇಚ್ಛ ತಿಂದು ತಿಂದು ಅವನ ಹಲ್ಲುಗಳೆಲ್ಲಾ ಬೂದು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದ್ದವು. ಆ ಕಗ್ಗಾಡಲ್ಲಿ ಅವನಿಗಿದ್ದ ಮನರಂಜನೆ ಅದೊಂದೇ ಇರಬಹುದು. ನಾನು ಹಲ್ಲುಜ್ಜುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಾಯಿ ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯೋಣವೆಂದು ಲೋಟ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ಕಡೆ ತಿರುಗಿದೆ.

ಬಲಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ, ಎಡಕ್ಕೆ ತಿರುಗುವ ವೇಳೆಗೆ ಅ ಕಂಬಳಿ ಹೊದ್ದು ನಿರಾಯುಧನಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಆಳು, ತನ್ನ ಎದೆ ಭಾಗಕ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಮಚ್ಚು ಹಿಡಿದು ನಿಂತಿದ್ದ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಆ ಮಚ್ಚು ಎಲ್ಲಿಂದ ತೆಗೆದ ಎಂದು, ಕ್ಷಣ ಹೊತ್ತು ಚಕಿತನಾದೆ!

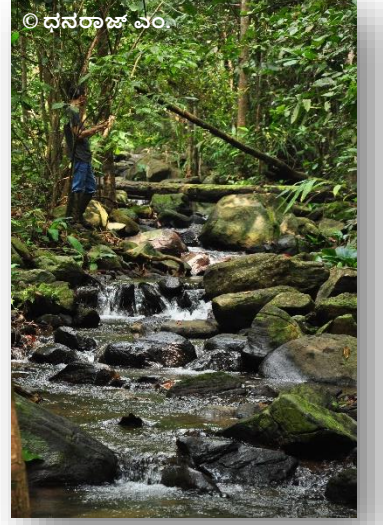
ಅವನು ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕವರ್ ನಿಂದ ಒಂದು ಗೋಟಡಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಮಚ್ಚಿನಿಂದ ಗೋಟಡಿಕೆಯನ್ನು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ತುಂಡುಗಳಾಗಿ ಕೈಯ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿದು ತುಂಡರಿಸತೊಡಗಿದ. ಅವನು ಅಡಿಕೆ ಕತ್ತರಿಸಲು ಮಚ್ಚು ತೆಗೆದನೋ ಅಥವಾ ಆತನ ಬಳಿ ಆಯುಧವಿದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ತೋರಿಸಲು ಮಚ್ಚು ತೆಗೆದನೋ? ನನಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಂಶಯವಿದೆ. ಆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಯಾವುದೋ ಮನೆಯ ಒಡೆಯನಿರಬೇಕು.

ಸುತ್ತಲೂ ಹರಡಿರುವ ಈ ದಟ್ಟ ಕಾಡಿನ ನಡುವೆ ಹರಿಯುವ ನೂರಾರು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನೀರಿನ ಹೊಳೆಗಳು, ಹಳ್ಳಗಳ ಬಳಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿರುವ, ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನೇ ಕಡಿದು ಮಾಡಿದ ಹಚ್ಚು ಹಸಿರಾದ ಗದ್ದೆಗಳು. ಆಗಸದತ್ತರ ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ದೈತ್ಯ ಮರಗಳು. ಕ್ಷಣ ಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಬದಲಾಗುವ ವಾತಾವರಣ. ಒಮ್ಮೆ ಹನಿ ಹನಿ ಮಳೆ, ತಕ್ಷಣ ಬಿಸಿಲು. ಎಲ್ಲಿ

ನೋಡಿದರೂ ಹಸಿರು, ಹಚ್ಚು ಹಸಿರು. ದೂರದಲ್ಲಿ ಕೂಗುವ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಇನಿ ಧ್ವನಿ, ಇಂಬ, ಇನ್ನೂ ಏನೇನೋ.

ಮಾನವ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದ ಈ ಕಾಡು ಕೊಂಪೆ, ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಸ್ವರ್ಗದಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಎರಡು ದಿನ ಮೊಬೈಲ್ ಇಲ್ಲದೆ, ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಲ್ಲದೆ, ಕರೆಂಟ್ ಇಲ್ಲದೆ, ಕಾಲ ಕಳೆಯುವ ಸೌಭಾಗ್ಯ ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೇ ಸೋಜಿಗ. ಅಲ್ಲೇ ಹರಿಯುವ ಹಳ್ಳದ ನೀರನ್ನೇ ತಂದು ಕುಡಿಯಲು ಬಳಸಿದವು. ಅದೇ ನೀರಿನಿಂದ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿದೆವು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಸೌದೆಯನ್ನೇ ಗುಡ್ಡೆ ಹಾಕಿ ಬೆಂಕಿ ಕಾಯಿಸಿದೆವು. ಮೊಬೈಲಿಗೆ ಕರೆಂಟ್ ಇಲ್ಲದೆ, ಸಿಗ್ನಲ್ ಇಲ್ಲದೆ, ಬದುಕಿದೆವು. ಹರಿವ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದೆವು. ಏನೋ ಒಂದು ರೀತಿ ನಾಗರಿಕತೆಯಿಂದ ದೂರ, ನಿಸರ್ಗಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿ ಎರಡು ದಿನ ಬದುಕಿದೆವು.

ಈ ಕಾಡು ಕೊಂಪೆಗೆ ಒಗ್ಗಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ದಿನವೇ ಹಿಡಿಯುವುದು. ಒಂದು ದಿನ ಕಳೆದ ನಂತರ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮೊಬೈಲುಗಳನ್ನು ಬ್ಯಾಗಿಗೆ ಬಿಸಾಕಿ, ತಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದು, ಎಲ್ಲರೂ ಕಾಲ ಕಳೆದರು. ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹರಿಯುವ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ದಣಿವರಿಯೇ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮಿಂದೆವು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಕೆಟ್ ಬಿಸಿ ನೀರಿನ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವ ನಮಗೆ, ಇಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಬಕೆಟ್ ತಣ್ಣಗೆ ಹರಿವ ನೀರಿಗೆ ಮೈಯೊಡ್ಡಿ ಶುದ್ಧ ಜಲದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದಾಗ ಮೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಜಡವೆಲ್ಲ ಕಳೆದು ಹೋಗಿ, ಹೊಸ ಹುಮ್ಮಸ್ಸು ಮೂಡಿತು. 'ನೀರಿಗೆ ಜೀವ ಕೊಡುವ ಚೈತನ್ಯವಿದೆ' ಎಂಬ ನಿಜದ ಅನುಭವವಾಯಿತು.

ಹಳ್ಳದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಅಡಿಕೆ ಮರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಓತಿ ಪ್ರಭೇದದ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಧನು ತೋರಿಸಿದ. ನಾನು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನೋಡತೊಡಗಿದೆ. ಆಗಸದತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಆ ಅಡಿಕೆ ಮರದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಓತಿ ನನ್ನ ಬೈನಾಕುಲರ್ ನಲ್ಲಿ ಕಂಡಿತು. ಅದು ತನ್ನ ಕೊರಳ ಬಳಿ ಇದ್ದ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ತೊಗಲನ್ನು ಬಾವುಟದ ರೀತಿ ಅಗಲಿಸಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಆ ಮರದಿಂದ ತನ್ನ ಪಕ್ಕಗಳನ್ನು ಅಗಲಿಸಿ ರೆಕ್ಕೆಗಳಾಗಿ ಸಿಕ್ಕೊಂಡು, ಗ್ಲೈಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾ, ದೂರದ ಇನ್ನೊಂದು ಅಡಿಕೆ ಮರಕ್ಕೆ ಹಾರಿತು! ನಾನು ಹಲವು ದಿನಗಳಿಂದ ನೋಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಹಾರುವ ಓತಿಯನ್ನು ಧನು ನನಗೆ ತೋರಿಸಿದ. ಎಲ್ಲರೂ ಆ ಕ್ಷಣ ಮಂತ್ರಮುಗ್ಧರಾಗಿದ್ದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ!

© ಅಶ್ವಥ ಕೆ. ಎನ್.

ಜೀವ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷದಿಂದ ವಿಕಾಸವಾಗದೆ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಆ ಜೀವಂತ ಪಳಯುಳಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದು ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಬಿಡಾರದಿಂದ ಎರಡು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾರುಗಳು ನಿಂತಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಸಾಗಿಸಿ ತಂದಿದ್ದ ಟೆಂಟುಗಳು ಅಡುಗೆ ಸಾಮಾನು, ಗ್ಯಾಸ್, ನಮ್ಮ ಲಗ್ನೇಜು, ಬಟ್ಟೆ ಬರೆ, ಎಲ್ಲವನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಹಳ್ಳ ದಾಟಿದೆವು.

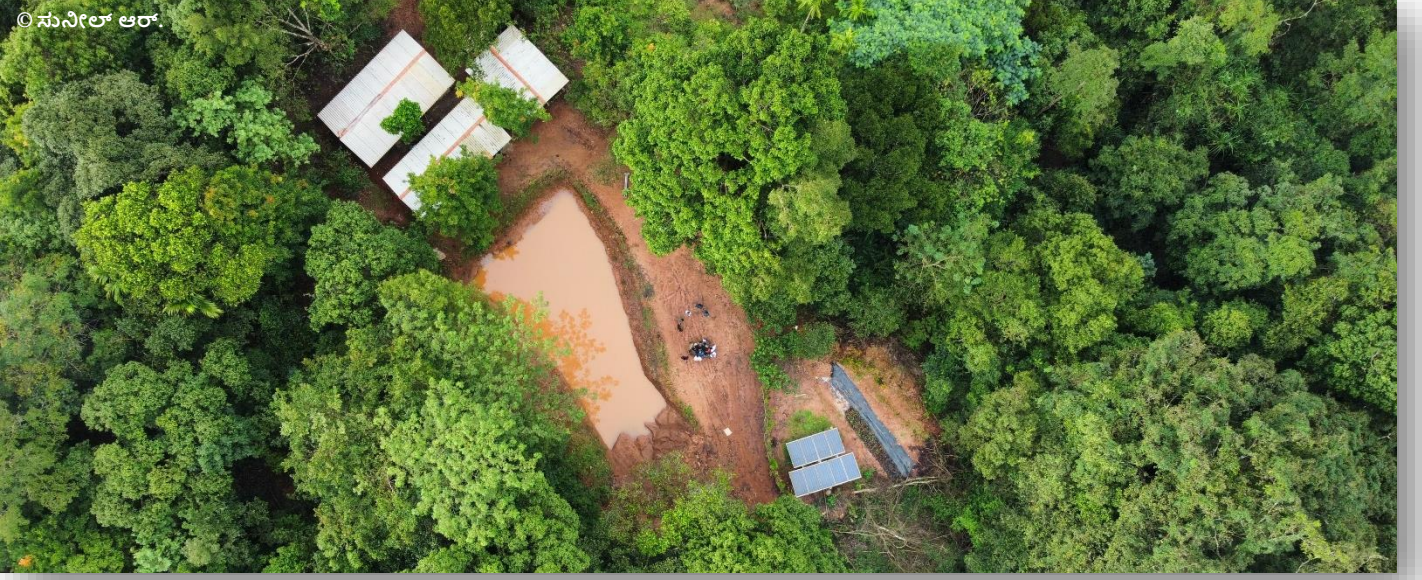
ಮುಂದೆ ಶೃಂಗೇರಿಯ ಕಡೆ ನಡೆದ ನಮ್ಮ ಪಯಣ, ತುಂಗಾ ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿದ್ದ ಶಾರದಾ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಶಾರದೆಗೆ ಕೈಮುಗಿದೆವು. ಮುಂದೆ ಯುಗದ ಕವಿ, ಜಗದ ಕವಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ ಕುಪ್ಪಳ್ಳಿ ತಲುಪಿದೆವು. ಕುಪ್ಪಳ್ಳಿಯ ಕವಿಮನೆಯನ್ನು

ಸಂದರ್ಶಿಸಿದೆವು. ಅವರು ಬದುಕಿದ ಮನೆಯ ಸೊಬಗನ್ನು ಕಣ್ತುಂಬಿಕೊಂಡೆವು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಕವಿಶೈಲದ ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಮುಳುಗುತ್ತಿದ್ದ. ಆ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಮನದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ಆ ಮಲೆನಾಡ ಸೊಬಗಿಗೆ ಮನದಣಿಯೆ ಮಣಿದೆವು. ಕೆಳಗೆ ಇರುವ ಅವರ ಸ್ಮಾರಕದ ಬಳಿ ಬಂದು, ನಮ್ಮ ತಂಡದ ಪರಿಸರ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ನೀಡಿದ ಕೆ ಪಿ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ ರವರ ಸ್ಮಾರಕದ ಬಳಿ ಕ್ಷಣ ಹೊತ್ತು ಕುಳಿತೆವು. ಅವರ ಸ್ಪೂರ್ತಿಯಿಂದಲೇ ರಚಿತವಾದ ಕಥೆಗಳ ಪುಸ್ತಕ 'ಜೀವಾಂಕುರ' ವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದೆವು. ಅಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲರೂ ಕುಳಿತು ಆ ಕಥಾಸಂಕಲನದ ಒಂದು ಕಥೆಯನ್ನು ವಾಚಿಸಿದೆವು. ಈ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಸಿರಾಗಿ ಉಳಿದು, ಇನ್ನೂ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ, ಕನ್ನಡದ ಕಾನನದ ಕೆಲಸಗಳು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಚ್ಚು ಮೂಡಿ ಬರಲಿ. ಈ ಅರಿವು ಹೆಚ್ಚಿಚ್ಚು ಪಸರಿಸಲಿ ಎಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸುತ್ತಾ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದೆವು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮೂರು ಗಂಟೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ತಲುಪಿದೆವು.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೊತ್ತು ತೋರಲು ಅವಕಾಶವಾದದ್ದು ನಮ್ಮ ಡಬ್ಲ್ಯೂ ಸಿ ಜಿ ತಂಡದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದ ಎರಡು ದಿನಗಳ ಕ್ಯಾಂಪ್ ನಿಂದ. ಈ ಕ್ಯಾಂಪಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ತಂಡದ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರು ಭಾಗವಹಿಸಿ ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸಿದರು.

- ಶಂಕರಪ್ಪ ಕೆ ಪಿ
ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ

WCG ಯ ಹಲವರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಶೃಂಗೇರಿಯ ಬಳಿಯಿರುವ ಕಾಡು/ತೋಟದ ಬಳಿ ಇದ್ದುಬರುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ನನ್ನ ಅದೃಷ್ಟಕ್ಕೆಂಬಂತೆ ಆ ವಾರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇರಾವ ಪ್ಲಾನ್ ಇಲ್ಲದುದು ಸಹಾಯವಾಯಿತು. ನಿಗದಿಯನುಸಾರ ಹದಿನೆಂಟು ಮಂದಿ ನಾಲ್ಕು ಕಾರ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಟೆವು. ಅಲ್ಲಿ ತಲುಪಿದ ನಂತರ ಕಾರ್ ಗಳನ್ನು ಒಂದು ತೋಟದ ಬಳಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಸರಿ ಸುಮಾರು 4 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಗಳಷ್ಟು ದೂರ, ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯೆ ಕಾಲಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟೆವು. ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆಂದು ಸಣ್ಣ ಸಿಲಿಂಡರ್ ಮತ್ತು ಅಡುಗೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ನಡೆದೆವು. ಕ್ಯಾಂಪ್ ಸೈಟ್ ತಲುಪುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಐದು ಘಂಟೆ! ರಾತ್ರಿಯಿಡೀ ಗಾಡಿ ಓಡಿಸಿ, ಕಾಡಿನ ನಡುವೆ ನಡೆದು ದಣಿದಿದ್ದ ದೇಹಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶ್ರಾಂತಿಬೇಕಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಂದಿ 'ಟೆಂಟ್ ಪಿಚ್' ಮಾಡುವ ಪರಿಣಿತರು; ಪಟಪಟನೆ ನಮಗೆ ಮಲಗಲು ಅಣಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಎರಡು ಘಂಟೆಗಳ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯ ನಂತರ ಎದ್ದು, ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಚಪಾತಿ ತಿಂದು, ಚಿಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಹೊರಟೆವು; ನಮ್ಮೊಡನೆ ಬಂದಿದ್ದ ಹರಿಹರನ್ ಸರ್ ಚಿಟ್ಟೆಗಳ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್! ಫಟ್ಟೆಗಳ ವಿಶೇಷಗಳಾದ ರಸ್ವಿಕ್, ಬ್ಲೂ ಮಾರ್ಮಾನ್, ಕ್ರೂಸರ್ ಹೀಗೆ ಸುಮಾರು 35ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭೇದದ ಚಿಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಕಣ್ ತುಂಬಿ ಕೊಂಡೆವು. ಹಾಗೇ ನಡೆಯುತ್ತಾ ತಲುಪಿದ್ದು, ಒಂದು ಸಣ್ಣ ತೊರೆಯ ಹತ್ತಿರ. ಮಳೆಗಾಲವಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ಸಲ ವಾಡಿಕೆಗಿಂತ ಮಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ನೀರು ಕಡಿಮೆಯೇ ಇತ್ತು. ನಾವೆಲ್ಲ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಇಳಿದು 'ಸ್ಟ್ರೀಮ್ ಗ್ಲೋರಿ ಡ್ರಾಂಸಲ್ ಫ್ಲೈ' ನ ರೆಕ್ಕೆಯ ಬಣ್ಣವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಅವಾಕ್ಕಾಗಿ ನಿಂತಿರುವಾಗ ಕೆಲವರು ನೀರಿನಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜೆಹಾಕಿದರು; ನಾವೂ ಸಹ ಅವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಹೊರಟೆವು. ಅದಾದ ಬಳಿಕ, ಊಟಕ್ಕೆಂದು ಮರಳಿ ಕ್ಯಾಂಪ್ ಹತ್ತಿರ ಹೊರಟೆವು. ಶಂಕ್ರಣ್ಣ ಅನ್ನ ಬೇಯಿಸಿದ್ದರು; ಅದಕ್ಕೆ ಮನೆಯಿಂದ ತಂದ ಪುಳಿಯೋಗರೆ ಗೊಜ್ಜು ಕಲೆಸಿಕೊಂಡು ತಿಂದೆವು. ತಿಂದು, ತಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಮಳೆಯಾಯಿತು! ನಮ್ಮ ಮನ ತಣಿಯಿತು!

ಕತ್ತಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ, ಹಾವು-ಕಪ್ಪೆ ನೋಡಲು ಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ, ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕುಳಿತು WCG ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಪರಿಚಯ ಹೇಗಾಯ್ತು ಅನ್ನೋ ದಿನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಒಬ್ಬರನೊಬ್ಬರು ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆವು; ಈ ಸಣ್ಣ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದು ಹುಟ್ಟಿದ ಬಗ್ಗೆ, ಅದು ಯಾವುದೇ ಆಡಂಬರವಿಲ್ಲದೆ ಬೆಳೆದು, ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟದ ಸುತ್ತಲಿನ ಹಲವಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬಂದು ನಿಂತಿರುವ ಕತೆಯೇ ಒಂದು ಸೋಜಿಗ! ಅಶ್ವತ್ಥಣ್ಣ, ಶಂಕರಣ್ಣರ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಕೊಡುಗೆಯೇ ಈ ಮಟ್ಟಿಗಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದು ಖಂಡಿತಾ ಸುಳ್ಳಲ್ಲ.

ಈ ಮಾತುಕತೆಯ ನಂತರ, ಹಾವುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಹೊರಟ ನಮಗೆ ನಿರಾಸೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ; ಹಸಿರು ಹಾವು, ಹಪ್ಪಟೆ ಹಾವುಗಳ ನೋಡಿ ವಾಪಸ್ಸಾದೆವು.

ಬಹಳಷ್ಟು ಓಡಾಟದ ನಂತರ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೊಳ್ಳೆಯ ನಿದ್ಧೆ ಬೇಕಿತ್ತು; ಹಾಗೇ ಮಲಗಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಎದ್ದು, ಹೊಸ ಉತ್ಸಾಹದೊಂದಿಗೆ ಪಕ್ಷಿವೀಕ್ಷಣೆಗಂದು ಹೊರಟೆವು. 'ಬಾರ್ ವಿಂಗ್ಡ್ ಫ್ಲೈಕ್ಯಾಚರ್' ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ಮತ್ತು ಯಶುವನ್ನು ಅಶ್ವತ್ಥಣ್ಣ ಕರೆದು, ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿದ್ದ ಅಡಿಕೆ ಮರಗಳ ಕಡೆ ನೋಡಲು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿದ್ದದ್ದು ನಮ್ಮ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ ರವರ 'ಕರ್ವಾಲೊ' ಕಾದಂಬರಿಯ ಹೀರೊ 'ಹಾರುವ ಓತಿ!' ಒಂದು ಮರದಿಂದ ಜಿಗಿದು ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಗ್ಲೈಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುವ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಮೈಮರೆತೆವು.

ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಹೊರಡುವ ಸಮಯ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು; ಎಲ್ಲವನ್ನು ಪ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಿ, ಕಾರುಗಳನ್ನು ಪಾರ್ಕ್ ಮಾಡಿದ್ದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ನಡೆದು ಬಂದ ಜಾಡು - ಕಳೆದ ಒಂದು ದಿನದ ಅದ್ಭುತ ಸಮಯವನ್ನು ಮತ್ತೆ ನೆನಪಿಸುವಂತಿತ್ತು. ಪುತಿ ದಿನ ಕೆಲಸದ ಜಂಜಾಟದಲ್ಲಿಯೇ ತೊಡಗಿರುವ ನನಗೆ, ಈ ಒಂದೂವರೆ ದಿನಗಳ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿನ ವಾಸ - ಬಹಳ ಕಾಲ ನನ್ನ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಗಟ್ಟಿ ನಂಬಿಕೆಯೊಡನೆ ಕರ್ಮಭೂಮಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದೆವು.

- ಭಾನುಪ್ರಕಾಶ್
ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ

ಬೆವರಿಕೃಷಿ ಸರೆ ರೋಗ ಮಾರು

ವಿವಿ ಅಂಕಣ

'ಎಸ್. ಕೆ. ಸರ್ ಪಿ. ಟಿ. ನಾ..? ಮುಗಿತು ನಿನ್ ಕಥೆ ಹೋಗು' ಎಂಬ ನನ್ನ ಹಿರಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮಿತ್ರರ ಆ ಉದ್ಧಾರ ಮತ್ತು ಅವರ ಮುಖದಲ್ಲಿನ ವ್ಯಂಗ್ಯ ನಗು ನನಗೆ ಆಗ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಜೀವನವು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದಾಗಲಿಂದ ರಾತ್ರಿ ಮಲಗುವವರೆಗೆ ವಿವಿಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಹೋಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದು, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮುಗಿಸಿದ ನಂತರ ಪಿ.ಟಿ (ಫಿಸಿಕಲ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್). ಇದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೈದು ಟೀಮ್ ಗಳಿದ್ದವು. ಒಂದೊಂದು ಟೀಮ್ ಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಕೋಚ್. ನಾನು ಖೋ-ಖೋ ಆಟಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಖೋ-ಖೋ ಕೋಚ್ ಎಸ್. ಕೆ. ಸರ್ ನನ್ನ ಬೆಳಿಗ್ಗಿನ ವ್ಯಾಯಾಮದ ಕೋಚ್ ಸಹ ಅವರೇ ಆಗಿದ್ದರು. ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಮೊದಲಿನಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಅಂದುಕೊಂಡೆ. ಆದರೆ, ಸಮಯ ಕಳೆದಂತೆ ಅರಿವಾಗಿದ್ದು, ಅವರ ಬೆಳಿಗಿನ ಆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಯಾವ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಅಥ್ಲೆಟ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್‌ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ನಿದ್ರೆ ಮಂಪರಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳಾದ ನಮ್ಮನ್ನು ಯಾವುದೇ ದಯ-ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಿಲ್ಲದೇ ಕ್ರಾಸ್ ಕಂಟ್ರಿ, ಸ್ಟೆಪ್ಸ್ ವರ್ಕ್ ಔಟ್, ಹೀಗೆ ದಿನವೂ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಬೆವರಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಾನು ಅಷ್ಟು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬೆವರಿದ ನೆನಪೇ ಇಲ್ಲ. ವಾರದ 7 ದಿನವೂ ಇದೇ ಪಾಡು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಎಷ್ಟು ಬೆವರುತ್ತಿದ್ದೆವೆಂದರೆ ಈಗ ತಾನೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ ತೊಳೆದು ಒರೆಸದೇ ಬಂದಿರುವೆನೇನೋ ಎಂಬಂತೆ ಮುಖದಿಂದ ನೀರು ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕುತ್ತಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗಲೇ ನನಗೂ ತಿಳಿದದ್ದು ಬೆವರಿನ ನೀರು ಅಷ್ಟು ಉಪ್ಪಾಗಿರುವುದೆಂದು! ಜೊತೆಗೆ ಕೈ ಕಾಲುಗಳು ಪದ ಹಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅದೊಂದು ಕಾಲ. ಅದಾದ ದಶಕಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಬಹುಶಃ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಶರ್ಟ್ ಆಡುವುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆವರುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆವರುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಆ ದಿನವೆಲ್ಲ ಲವಲವಿಕೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲೋ ಕೇಳಿದಂತೆ, ಬೆಳಿಗಿನ ಬೆವರಲ್ಲಿ ದೇಹದ ಎಷ್ಟೋ ಟಾಕ್ಸಿಕ್ ಅಂಶಗಳು ಹೊರ ಹೋಗುತ್ತವಂತೆ. ಆದರೆ ಮೊನ್ನೆಯವರೆಗೂ ನನಗೂ ತಿಳಿಯದ ಹೊಸ ಅಂಶವೊಂದು ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ನಾವು ಮನುಷ್ಯರು ಬೆವರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ 'ಉಣ್ಣೆ/ಉನ್ನಿ(tick)' ಎಂಬ ಕೀಟದ ಕಡಿತದಿಂದ ಮನುಷ್ಯರಿಗೂ ಹರಡುವ 'ಲೈಮ್ ರೋಗ (Lyme Disease)'ವನ್ನು ಈ ಬೆವರು ತಡೆಯುತ್ತದೆ.

'ಬೊರಲಿಯಾ ಬರ್ಗೋರ್ಫೆರಿ (Borrelia burgdorferi)' ಎಂಬ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ಈ ಉನ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ಕೀಟದ ಕಡಿತಕ್ಕೆ ನಾವು ಒಳಗಾದಾಗ ಲೈಮ್ ಖಾಯಿಲೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಬಹುದು. ಈ ರೋಗವು ಜ್ವರ, ತಲೆ ನೋವು ಹಾಗೂ ಚರ್ಮದ ದದ್ದುವಿನ ಜೊತೆಗೆ ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಕೀಲುಗಳು, ಹೃದಯ ಮತ್ತು ನರಮಂಡಲದ ಮೇಲೂ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಹೊರಗೆ ಮಾಡುವ ಹಲವು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವಾಗ ಈ ಉನ್ನಿಯ ಕಡಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದೇ ನಡೆಯುವ ಈ ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದ ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ದೇಹದ ಬೆವರೂ ಸಹ ನಮ್ಮನ್ನು ಈ ಉನ್ನಿ ಕಡಿತದಿಂದ ಬರಬಹುದಾದ ಖಾಯಿಲೆಯಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಅದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ನಿಖರವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವುದಾದರೆ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಫಿನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ನಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ 6,20,000 ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಎಲ್ಲರ 'ಜೀನ್(gene)'ವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ 25,000 ಮಂದಿಗೆ ಈ ಲೈಮ್ ಖಾಯಿಲೆಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆ 25,000 ಜನರ ಜೀನ್ ನಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಈ ಲೈಮ್ ರೋಗ ಹರಡುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸುವ ಮೂರು ಪ್ರೋಟೀನ್ ಗಳು ಅವರ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರೋಟೀನ್ ಆದ **SCGB1D2** ಎಂಬ ಹೊಸ ಪ್ರೋಟೀನನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಪ್ರೋಟೀನಿನ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಮುಂಚೆ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೇ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ನಂತರದ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿದದ್ದು ಈ ಪ್ರೋಟೀನು ನಮ್ಮ ಬೆವರು ಗ್ರಂಥಿಗಳಲ್ಲಿ

ಉತ್ಪತ್ತಿ ಆಗುತ್ತವೆ ಎಂದು. ನಂತರ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದರು, ಅದರ ಭಾಗವಾಗಿ ಈ ಪ್ರೋಟೀನ್ ಜೊತೆಗೆ ಲೈಮ್ ರೋಗ ತರುವ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಇಲಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದರು. ಅಚ್ಚರಿ ಎಂಬಂತೆ ಇಲಿಗಳಿಗೆ ಲೈಮ್ ರೋಗ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಸಂತಸದ ವಿಷಯವೇ, ಆದರೆ ಮುಂದುವರೆಸಿದ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿದ ವಿಚಾರಗಳ

ಪ್ರಕಾರ 10 ಲೈಮ್ ರೋಗ ಹೊಂದಿದ ಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರೋಟೀನಿನ ರೋಗ ತಡೆಯುವ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದದ್ದು 6 ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದ 4 ಜನರಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರೋಟೀನ್ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾದ್ದರಿಂದ ರೋಗ ತಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆದರೂ ಧೃತಿಗೆಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ಒಂದು ಮಹತ್ತರ ವಿಷಯ ಹೊರಬಂದಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಒಂದೆಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ಈ **SCGB1D2** ಎಂಬ ಹೊಸ ಪ್ರೋಟೀನನ್ನು ಬಳಸಿ ಲೈಮ್ ರೋಗವನ್ನು ತಡೆಯಬಲ್ಲ ಔಷಧಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ಆಶಾ ಬೀಜವನ್ನು ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಮೆದುಳಿನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದೆ.

Source: www.snexplores.org

ಲೇಖನ: **ಜೈಕುಮಾರ್ ಆರ್.**

ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಸಿ. ಜಿ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ

ಬಾನಾಡಿ ಹಕ್ಕಿ

ರೆಕ್ಕೆ ಪುಕ್ಕ ಗರಿಗೆದರಿ
ಪುರನೆ ಮುಗಿಲೆತ್ತರಕೆ ಜಿಗಿದು
ಸ್ವಚ್ಛಂದದಲಿ ಹಾರಾಡಿ
ಗರಿಬಿಚ್ಚಿ ಕೂಗಿ ಹೇಳಿತೆ
ಆಗಸ ತನ್ನ ಮನೆ-ಮನವೆಂದು
ರೆಕ್ಕೆ ಬಲಿತ ಆ ಪುಟ್ಟ
ಹಕ್ಕಿಗಳ ಸೊಗಸಾದ
ಚಿತ್ತಾರದ ಹಿಂಡೊಂದು!

ಪುರನೆ ನೆಗೆದು ಚಂಗನೆ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ
ಹಕ್ಕಿ ಹಕ್ಕಿ ಹೀರೀತೆ
ಗಿಡ ಗಂಟೆಗಳಲಿನ
ಹುಳುಗಳ ಶಿಸ್ತಿನ ಸಾಲೊಂದ
ನೋಡ ನೋಡುತಲಿ
ಮಾವು-ಪೇರಲ ಮುತ್ತಿಕ್ಕಿ
ಘಮ ಘಮಿಸಿತೆ
ಸುತ್ತ-ಮುತ್ತಣ ದಾರಿಹೋಕರ!

ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲಿ ಪುಕ್ಕ ಹರಡಿ
ಕಾಲು, ಕೊಕ್ಕ ಹೊರಚಾಚಿ
ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಗೋ ಹಣ್ಣು ಸವಿಯುತ
ಬೀಜಗಳ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿ-ಉತ್ತುತ್ತ
ಹಸಿರನ್ನ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಪಸರಿಸಿ
ಅರಣ್ಯದ ನಿಜ ಕೃಷಿಕನಾದ
ಈ ಪುಟ್ಟ ಹಕ್ಕಿ-ಪಕ್ಕಿಗಳ
ಕೂಡು ಕಲರವ!

- ಡಾ. ಚಂದ್ರಪ್ಪ ಎಚ್.

ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ

ಪ್ರಕೃತಿ ಭರಬ

ಸಣ್ಣ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ

© ತೇಜಸ್ವಿ ಬ ಕಿರಣಿ

ಏಷ್ಯಾ, ಆಫ್ರಿಕಾ, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ಮತ್ತು ಯುರೋಪ್‌ನ ಉಷ್ಣವಲಯದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುವ ಈ ಸಣ್ಣ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಯು ಅರ್ಥಿಡೆ (Ardeidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಇದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಎಗ್ರೆಟ್‌ಟಾ ಗಾರ್ಜೆಟ್‌ಟಾ (*Egretta garzetta*) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈಬಣ್ಣವು ಬಿಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಸಣ್ಣದಾದ ಕಪ್ಪು ಕೊಕ್ಕು, ನೀಲಿ-ಬೂದು ಗರಿಗಳು, ಉದ್ದವಾದ ಕಪ್ಪು ಕಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಹಳದಿ ಪಾದವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾ ಮೀನು, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸರೀಸೃಪಗಳು, ಸಸ್ತನಿಗಳು, ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಮೃದ್ವಂಗಿಗಳು, ಕೀಟಗಳು, ಜೇಡಗಳು ಮತ್ತು ಹುಳುಗಳನ್ನು ಆಹಾರವಾಗಿ ಸೇವಿಸುತ್ತವೆ. ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮರಗಳಲ್ಲಿ, ಪೊದೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬಿದಿರಿನ ಪೊದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ, ಮೂರರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಮರಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬೆಳ್ಳಣ್ಣ

© ತೇಜಸ್ವಿ ಬ ಕಿರಣಿ

ದಕ್ಷಿಣ ಹಾಗೂ ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾದ ತೋಟ, ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಹಾಗೂ ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಈ ಬೆಳ್ಳಣ್ಣ ಹಕ್ಕಿಯು ಜೋಸ್ಟೆರೋಪಿಡೆ (Zosteropidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಜೋಸ್ಟೆರೋಪ್ಸ್ ಪಾಲ್ಪೆಬ್ರೋಸಸ್ (Zosterops palpebrosus) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಹವು ಹಳದಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣವಿದ್ದು, ಕಣ್ಣು ಸುತ್ತಲೂ ಉಂಗುರಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣವಿರುತ್ತದೆ. ಹೊಟ್ಟೆಯ ಭಾಗವು ಬೂದು ಮಿಶ್ರಿತ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣವಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮರಗಳ ಮೇಲೆ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಜೇಡರ ಬಲೆ, ಗಿಡಗಳ ನಾರುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗೂಡನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಎರಡು ತೆಳು ನೀಲಿ ಬಣ್ಣದ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತವೆ. ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ನಂತರ ಮೊಟ್ಟೆಯೊಡೆದು ಮರಿ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಆಚೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಇವು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಪ್ರಭೇದಗಳು ಮಕರಂದ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ಸಹ ತಮ್ಮ ಆಹಾರವಾಗಿ ಸೇವಿಸುವುದುಂಟು.

ಕೆಂಬೂತ

© ತೇಜಸ್ವಿ ಬ ಕಿರಣಿ

ಭಾರತೀಯ ಉಪಖಂಡ ಮತ್ತು ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾದ ಕಾಡು, ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು, ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಜನವಸತಿಗಳ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಕೆಂಬೂತವು ಕುಕುಲಿಡೇ (Cuculidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಸೆಂಟ್ರೋಪಸ್ ಸಿನೆನ್ಸಿಸ್ (Centropus sinensis) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉದ್ದನೆಯ ಬಾಲ, ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ರೆಕ್ಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಕಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಜೋಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಹಾರದೆ, ನೆಲದಮೇಲೆ ಪೊದೆಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ನುಸಿದಾಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಫೆಬ್ರವರಿಯಿಂದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ವರೆಗೆ ಮುಳ್ಳಿನ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿಗಳು ಎರಡೂ ಸೇರಿ ಪೊದೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೂಡನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಹೆಣ್ಣು ಪಕ್ಕಿಯು ಬಿಳಿ ಅಥವಾ ತೆಳು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ 2 ರಿಂದ 4 ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತದೆ. ಮರಿಗಳು 15-16 ದಿನಗಳು ಕಾವು ದೊರೆತ ನಂತರ ಹೊರಬರುತ್ತವೆ. ಹಾವಿನ ಮರಿ, ಹಲ್ಲಿ, ಹಕ್ಕಿಯ ಮರಿ, ಮೊಟ್ಟೆ ಇದರ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ.

ಪಾರಿವಾಳ

© ತೇಜಸ್ವಿ ಬ ಕಿರಣಿ

ವಿಶ್ವದ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿನ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ, ಉದ್ಯಾನವನಗಳಲ್ಲಿ, ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಈ ಹಕ್ಕಿಯು ಕೊಲಂಬಿಡೆ (Columbidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಕೊಲಂಬಾ ಲಿವಿಯಾ (Columba livia) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ನೀಲಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಬೂದು ಬಣ್ಣದ ಮೈಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಕುತ್ತಿಗೆ ಮತ್ತು ರೆಕ್ಕೆಗಳ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಹಳದಿ, ಹಸಿರು, ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣಗಳ ಹೊಳೆಯುವ ವರ್ಣವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಪಾರಿವಾಳಗಳು ಸಣ್ಣ ಕೊಂಬೆಗಳು, ಹುಲ್ಲು, ಎಲೆ, ಬೇರುಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಎರಡು ಬಿಳಿ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು, 17-18 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಕಾವು ಕೊಟ್ಟು ಮರಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತವೆ. ಪಾರಿವಾಳಗಳ ಆಹಾರವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಧಾನ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಬೀಜಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಪಾರಿವಾಳಗಳು ತಮ್ಮ ಗೂಡಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುವ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಕಾರಣದಿಂದ, ಹಲವು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಸಂದೇಶ ಸಾಗಿಸಲು ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಚಿತ್ರ - ಲೇಖನ: ತೇಜಸ್ವಿ ಬ ಕಿರಣಿ

ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ

ನೀವೂ ಕಾನನಕ್ಕೆ ಬರೆಯಬಹುದು

© ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್.

ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲ ಯಾವುದು? ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಪಂಚಭೂತಗಳು ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲ ಎನ್ನಬಹುದು. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೌರಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸಲು ಅರಿತಿದ್ದೆವು. ಈಗಿನ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಬಳಕೆ ಅತಿ ಮುಖ್ಯ. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ಇಂಧನಗಳು, ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಇತ್ಯಾದಿ ವಿದ್ಯುತ್‌ನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಮೂಲವಸ್ತುಗಳಾಗಿವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಉಷ್ಣ ಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಅಣುಶಕ್ತಿ ಕೂಡ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಉರಿಯುವ ಇಂಧನಗಳಿಂದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಬಹುದಾದರೂ, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಲಭ್ಯತೆ ಸೀಮಿತ. ಬಳಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆ ಎದುರಾಗುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಪ್ರಕೃತಿ ನಮ್ಮ ಆಸೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು, ದುರಾಸೆಗಳನ್ನಲ್ಲ ಎಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇರುವ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮಿತವಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕು. ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೂ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಕೃತಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಲು ಡಿಸೆಂಬರ್ 14ನ್ನು "ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಕ್ತಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ದಿನ" ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದೆ. ಶಕ್ತಿ ಮೂಲಗಳ ಅಳಿವಿಕೆಯು ನಮ್ಮ ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ನೇರವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಶಕ್ತಿ ಮೂಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಇತರ ಆಸಕ್ತಿಯುತ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ನೀವೂ ಕಾನನಕ್ಕೆ ಬರೆಯಬಹುದು.

ಈ ರೀತಿಯ ಪರಿಸರದ ಬಗೆಗಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಇರುವ ಕಾನನ ಇ-ಮಾಸಿಕಕ್ಕೆ ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಸಕ್ತರು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಥೆ, ಕವನ, ಛಾಯಾಚಿತ್ರ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಪ್ರವಾಸ ಕಥನಗಳನ್ನು ಕಾನನ ಮಾಸಿಕದ ಇ-ಮೇಲ್ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಕಾನನ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಇ-ಮೇಲ್ ವಿಳಾಸ: kaanana.mag@gmail.com

ಅಂಚೆ ವಿಳಾಸ:

ವೈಲ್ಡ್ ಲೈಫ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಷನ್ ಗ್ರೂಪ್,
ಅಡವಿ ಫೀಲ್ಡ್ ಸ್ಟೇಷನ್,
ಒಂಟೆಮಾರನ ದೊಡ್ಡಿ, ರಾಗಿಹಳ್ಳಿ ಅಂಚೆ,
ಆನೇಕಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ,
ಪಿನ್ ಕೋಡ್ : 560083. ಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಬಹುದು.

